22 Οκτωβρίου 2014

Για να έχουν αποτέλεσμα οι προσευχές μας

/ Γενικά Θέματα / Ορθόδοξη πίστη

Όποιος θέλει να επιτύχει το αίτημα της προσευχής του, πρέπει πάντοτε να ευχαριστεί τον Θεό.

Αλλά επειδή μονάχα η κατάνυξη και τα δάκρυα δεν είναι αρκετά για να πείσουν τον Θεό να μας δώσει αυτά που του ζητούμε στις προσευχές μας αυτές, πρέπει να προσθέσουμε και κάποια άλλα στοιχεία που χρειάζονται ακόμη, για να έχουν θετικό αποτέλεσμα οι προσευχές μας. Ιδού μερικές από αυτές τις προϋποθέσεις στη συνέχεια, έξι τον αριθμό.

α) Όποιος θέλει να πάρει θετική απάντηση στο πρώτο του αίτημα, που είναι η συγχώρηση των αμαρτημάτων του, πρέπει κι αυτός ο ίδιος, όταν προσεύχεται, να συγχωρεί τ' αμαρτήματα που διέπραξαν εις βάρος του οι άλλοι, καθώς μας δίδαξε ο Κύριος: «όταν στέκεστε σε προσευχή, ν' αφήνετε ότι διαφορές έχετε με κάποιον, συγχωρώντας τον, κ' έτσι να συγχωρήσει και ο Πατέρας μας ο ουράνιος και τα δικά σας παραπτώματα» (Μαρκ. ια' 25).

β) Όποιος ζητάει να λάβει κάτι από τον Θεό, πρέπει να το ζητάει χωρίς διψυχία και δισταγμό, αλλά με στερεή και αδίσταχτη πίστη, όπως μας λέει πρώτα ο ίδιος ο Κύριος μας: «όλα όσα ζητάτε στην προσευχή σας με πίστη, θα τα λάβετε» (Ματθ. κα' 22) και, κατόπιν, ο αδελφόθεος Ιάκωβος: «κι αν κάποιος από σας υστερεί σε σοφία, ας τη ζητήσει από τον Θεό, που τη χαρίζει με απλότητα σε όλους, χωρίς να περιφρονεί κανέναν αλλά που να τη ζητάει με πίστη, δίχως αμφιβολία, διότι όποιος έχει αμφιβολίες ομοιάζει με το κύμα της θάλασσας, που ο άνεμος το παρασέρνει και το πηγαίνει πότε εδώ και πότε εκεί· να μην ελπίζει ποτέ πως θα πάρει κάτι από τον Κύριο ένας τέτοιος άνθρωπος δίγνωμος και άστατος σ' όλους τους τρόπους της ζωής του» (Ιακ. α΄ 5-7).

γ) Όποιος ζητάει, πρέπει να μην παρακαλεί για ζητήματα που δεν τον συμφέρουν πνευματικά, δηλαδή για κοσμικά πράγματα που προξενούν τις ηδονές του, αλλά να ικετεύει για ζητήματα κατά Θεόν, δηλαδή που συμφέρουν κ' ενδιαφέρουν τη σωτηρία της ψυχής του. Ακούστε και τον ονειδισμό εκ μέρους του αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου, που λέει: «ζητάτε κάτι και δεν το λαμβάνετε, διότι το ζητάτε με κακό σκοπό, δηλαδή το ζητάτε για να το κατασπαταλήσετε για τις ηδονές σας» (Ιακ. δ' 3)

δ) Όποιος θέλει να λάβει όσα συμφέροντα για την ψυχή του ζητάει από το Θεό, πρέπει κι αυτός να εργάζεται και να κάνει όλα όσα δύνεται και μπορεί, σύμφωνα και με την κοινή παροιμία, που λέει «συν Αθηνά και χείρα κίνει»· πρέπει δηλαδή να μην αμελεί και να μην παραδίνει θεληματικά τον εαυτό του πρώτα στα πάθη, και τις επιθυμίες, κ' έπειτα ζητάει τη θεία βοήθεια, διότι δεν θα τη λάβει ποτέ,

σύμφωνα και με τον λόγο του Μεγάλου Βασιλείου: πρέπει, λοιπόν, πρώτα να προσφέρει κάνεις όλα όσα μπορεί μόνος του, και υστέρα να παρακαλεί τον Θεό να έρθει βοηθός και σύμμαχος του- διότι, όταν κάποιος παραδώσει τον εαυτό του με νωθρότητα στις επιθυμίες και παραδοθεί έτσι μόνος του στους εχθρούς, αυτόν ο Θεός δεν τον βοηθάει ούτε εισακούει τις δεήσεις του, διότι πρόλαβε ο ίδιος και με την αμαρτία του αποξενώθηκε από τον Θεό· γιατί, βέβαια, όποιος επιθυμεί να έχει τη βοήθεια του Θεού, δεν προδίδει το πρέπον και το αρμόζον· κι αυτός που δεν προδίδει το πρέπον και το αρμόζον, δεν προδίδεται και δεν εγκαταλείπεται ποτέ από τη θεία πρόνοια και βοήθεια» (Ασκητικαί Διατάξεις, κεφ. α’). Και, ακριβώς, γι’ αυτούς λέγει ο Θεός με το στόμα του προφήτου Ησαΐα: «με αναζητούν την κάθε ημερα, κ’ επιθυμούν να γνωρίσουν τις εντολές μου, ωσάν λαός που έπραξε το δίκαιο και που δεν εγκατέλειψε την κρίση του Θεού» (Ησ. νη’ 2). Και, για να το πούμε με δυο λόγια, οποίος θέλει να εισακούσει ο Θεός τη δέησή του και να λάβει θετική απάντηση στο ζήτημά του, πρέπει να βιάζει τον εαυτό του, όσο μπορεί, για να φυλάγει τις εντολές του Θεού, ώστε να φτάσει στο σημείο να μην τον κατηγορεί η συνείδηση του ότι καταφρόνησε ή αμέλησε κάποιο πράγμα, που μπορούσε να το κάμει και δεν το έκαμε. Διότι, όπως λέει ο αγαπημένος μαθητής του Κυρίου, ο ευαγγελιστής Ιωάννης, «όταν η καρδιά μας παύει να μας κατηγορεί, τότε αποκτούμε θάρρος εμπρός στον Θεό, κι Εκείνος μας δίνει ότι Του ζητούμε, γιατί εκτελούμε τις εντολές Του, και κάνουμε όλα όσα είναι αρεστά σ’ Εκείνον» (Α’ Ιωάν. γ’ 21-22). Και ο μέγας Βασίλειος προσθέτει: «Είναι, λοιπόν, απαραίτητο να μη μας κατηγορεί σε τίποτε η συνείδησή μας, και τότε μονάχα μπορούμε να επικαλούμαστε τη θεία βοήθεια» (Ασκητ. Διατ., ο.π.) Και όχι μονάχα, όταν κάποιος προσεύχεται για τον εαυτό του, πρέπει να κάνει τα καθήκοντά του όσο μπορεί καλύτερα, αλλά και στην περίπτωση που κάποιος άλλος προσεύχεται για κείνον, πρέπει κι αυτός να συνεργεί προσωπικά για να καρποφορήσει η προσευχή που γίνεται για λόγου του. Αυτό ακριβώς σημαίνει ο λόγος του Αδελφοθέου, «πολύ ισχύει δέησις δικαίου ενεργούμενη» (Ιακ. ε’ 16), τον οποίο ερμηνεύοντας ο θείος Μάξιμος ο Ομολογητής λέγει: «Πράγματι, πολύ ισχύει η δέηση του δικαίου, είτε χάρη στον δίκαιο που την κάνει, είτε και χάρη σ’ εκείνον που ζητάει από τον δίκαιο να την πραγματοποιήσει· διότι, από μεν την πλευρά του δικαίου που γίνεται η δέηση, αυτή δίνει θάρρος να παρουσιαστεί και να ζητήσει από Κείνον που μπορεί να εισακούσει τα αιτήματα των δικαίων, ενώ από την πλευρά εκείνου που ζητάει από τον δίκαιο να κάμει γι’ αυτόν τη δέηση, του δίνει την ευκαιρία ν’ απομακρυνθεί από την κακία και να εγκολπωθεί πάλι την διάθεση για ενάρετο βίο» (Ε’ εκατ. περί θεολογίας, κεφ. πδ’). Και ο ίδιος πάλι, σε άλλο σημείο, λέει: «Είναι πράγματι δείγμα μεγάλης νωθρότητας, για να μην πω παραφροσύνης, να επιζητεί κανείς τη σωτηρία του με τις δεήσεις των δικαίων, ενώ η διάθεσή του στρέφεται προς τις τέρψεις, και να ζητάει τη συγχώρεση εκείνων των αμαρτημάτων, για τα

οποία σπιλώνεται με δική του διάθεση και ενέργεια. Πρέπει, λοιπόν, να μην αφήνει ανενεργή και ακίνητη τη δέηση του δικαίου..., αλλά να την ενεργοποιεί και να την ισχυροποιεί, δίνοντάς της φτερά με τις δικές του αρετές» (ο.π., κεφ. πγ').

ε) Όποιος θέλει να εισακούσει ο Κύριος το αίτημά του, πρέπει να μην λιποψυχάει, ούτε να θλίβεται και να στενοχωριέται όταν προσεύχεται, αλλά να προσμένει με υπομονή και μακροθυμία, κι ας περνάει αρκετός καιρός αναμονής. Έτσι και ο Κύριος, για να μας διδάξει να προσμένουμε υπομένοντας και προσκαρτερώντας στην προσευχή, χωρίς να στενοχωριόμαστε καθόλου, μας αναφέρει στο κατά Λουκάν ευαγγέλιο την παραβολή της χήρας, η οποία με την επιμονή και την υπομονή της, έπεισε στο τέλος τον άδικο δικαστή να της αποδώσει το δίκιο της. «Και τους έλεγε και την παραβολή αυτή, για το ότι πρέπει πάντοτε να προσεύχονται και να μην αποκάμουν» (Λουκ. ιη' 1). Έχουμε, από την άλλη πλευρά, και τον λόγο του μεγάλου Βασιλείου, που λέει ότι, μπορεί στη δέησή σου πολλές φορές να ζητήσεις τα πνευματικώς συμφέροντα, όμως δεν επέμεινες αρκετά. Διότι, όπως είναι γραμμένο, «με την υπομονή σας θα σώσετε τις ψυχές σας» (Λουκ. κα' 19). Και, «όποιος υπομείνει ως το τέλος, αυτός θα σωθεί» (Ματθ. ι' 22). Έχουμε γι' αυτό το θέμα παράδειγμα τον Αβραάμ, ο οποίος, αν και ήταν νέος όταν προσεκλήθη από την Ασσυρία να πάει στην Παλαιστίνη, και είχε λάβει μάλιστα και υπόσχεση από το Θεό, πως θα πληθυνθεί το σπέρμα της γενιάς του όπως τ' αστέρια τ' ουρανού, είδε να πραγματοποιείται η παραπάνω υπόσχεση του Θεού μόλις στα εκατό χρόνια της ηλικίας του! Επίσης, και το παράδειγμα του Ισαάκ, ο οποίος παρακαλούσε τον Θεό να του χαρίσει τέκνα, αλλά η δέησή του εισακούστηκε μόλις ύστερα' από είκοσι χρόνια! Ο μέγας Βασίλειος σε συμβουλεύει: «μιμήσου, λοιπόν, και σύ, αδελφέ μου, αυτούς τους Πατριάρχες και την πίστη τους· και αν περάσει κ' ένας χρόνος, τρίτος ή τέταρτος ή περισσότερα χρόνια δίχως να λάβεις το αίτημά σου, μην αφήνεις την προσευχή, αλλά να επιμένεις με πίστη, εργαζόμενος πάντα το αγαθό». Και ο άββάς Μακάριος προσθέτει: «οποίος δεν βλέπει να εισακούεται γρήγορα η δέησή του, αλλά ν' αναβάλλεται από το Θεό, αυτός αισθάνεται πιο φλογερή την επιθυμία της προσευχής· και όσο πιο πολύ μακροθυμεί ο Θεός, δοκιμάζοντάς μας στον πόνο, τόσο πιο πολύ έντονα οφείλει ο προσευχόμενος να επιμένει, ζητώντας την δωρεά του Θεού» (Σειρά στο Κατά Ματθαίον, κεφ. ζ').

ς) και τελευταίον· όποιος θέλει να επιτύχει το αίτημα της προσευχής του, πρέπει πάντοτε να ευχαριστεί τον Θεό, είτε λάβει γρήγορα εκείνο που ζητά, είτε και αργότερα. Γι' αυτό και ο απόστολος Παύλος μας λέγει: «τα αιτήματά σας να τ' απευθύνετε στο Θεό με προσευχή και δέηση, που θα συνοδεύονται από ευχαριστία» (Φιλιπ. δ' 6). Επειδή, πολλές φορές, ο Θεός δεν μας δίνει γρήγορα εκείνο που του ζητούμε, ή γιατί ξέρει πως θα χάσουμε αυτό που θα μας χαρίσει και, γι' αυτόν το

λόγο, θα τιμωρηθούμε περισσότερο, αφού αθετήσαμε το χάρισμα του και τη δωρεά του· ή, γιατί, γνωρίζοντας πως μόλις λάβουμε το αίτημά μας θα πάψουμε να προσευχόμαστε. Γι’ αυτό αναβάλλει το ζήτημα μας και δεν το πραγματοποιεί, θέλοντας και προνοώντας να τον παρακαλούμε πάντοτε και να βρισκόμαστε κοντά του με την προσευχή· ή, ακόμη, για να φανεί η πίστη και η αγάπη μας προς τον Θεό, ή και για άλλους λόγους που έχει ο Θεός, ακατανόητους βέβαια σ’ εμάς, αλλά δίκαιους, που αποβλέπουν πάντοτε προς το πνευματικό συμφέρον μας. Τα βεβαιώνει όλα αυτά και ο βαθύς θεολόγος και πράγματι μέγας Βασίλειος, με όσα γράφει στο α’ κεφάλαιο των Ασκητικών του Διατάξεων, οπού συμπερασματικά μας λέγει: «Γνωρίζοντας, λοιπόν, όλα αυτά, είτε πιο γρήγορα εισακουστούμε και λάβουμε, είτε πιο αργά, ας παραμείνουμε πάντοτε με ευχαριστίες στον Κύριο, διότι όλα όσα κάνει ο Δεσπότης τα κάνει πάντοτε οικονομώντας τη δική μας σωτηρία· και να μην λιποψυχούμε, σταματώντας τις προσευχές και τις δεήσεις». Και τί λέω; είτε λάβουμε απ’ το Θεό, είτε δεν λάβουμε τα αιτήματά μας, εμείς πρέπει να τον ευχαριστούμε πάντοτε και να επιμένουμε κρούοντας τη θύρα του Θεού και ζητώντας πάλι και πάλι με την προσευχή μας· διότι μας αρκεί και τούτο το μέγα χάρισμα που λαβαίνουμε, δηλαδή το ότι αξιωνόμαστε να συνομιλούμε με τον ίδιο το Θεό και να παραμένουμε ενωμένοι μ’ Εκείνον όταν προσευχόμαστε. Έτσι μας λέει και ο χρυσός κάλαμος του αγίου Ιωάννου, με κομψότητα και γλαφυρότητα, γράφοντας τα παρακάτω: «μεγάλο αγαθό η προσευχή, όταν γίνεται με διάνοια καθαρή και χαρούμενη, κι όταν μάθουμε τους εαυτούς μας να ευχαριστούν το Θεό πάντοτε: όχι μονάχα όταν λαβαίνουμε τα αιτήματα της προσευχής, μα κι όταν δεν τα λαβαίνουμε. Διότι, άλλοτε μεν μας δίνει κι άλλοτε δεν μας δίνει· ωστόσο, και στις δύο περιπτώσεις είσαι κερδισμένος, αφού είτε λάβεις είτε δεν λάβεις, ήδη έχεις λάβει και μη λαμβάνοντας· κι όταν επιτύχεις το ζητούμενο κι όταν δεν το πετύχεις· ήσουν τυχερός κι όταν δεν το πέτυχες, επειδή μερικές φορές το να μη λάβεις το αίτημά σου είναι επωφελέστερο· διότι, αν δεν ήταν προς το συμφέρον μας το να μην το λάβουμε, ο Θεός θα μας το έδινε οπωσδήποτε. Και το να μην πετυχαίνουμε κάτι, όταν καταλήγει προς το συμφέρον μας, είναι όντως επιτυχία» (Εις Ανδριάντας, λόγ. α΄· και Περί ευχής, τ. ζ’). Ανάλογα έγραψε και ο άγιος Ιωάννης, που μας παρέδωκε την ουράνια Κλίμακα: «να μη λες, πως περνάς πολλή ώρα στην προσευχή, δίχως να κατορθώσεις τίποτε, γιατί ήδη έχεις κάτι κατορθώσει· διότι, ποιό άλλο αγαθό θα μπορούσε να βρεθεί καλύτερο απ’ το να βρίσκεσαι κοντά στον Κύριο και να είσαι με την προσευχή εκεί, αδιαλείπτως περιμένοντας την ένωση μ’ Εκείνον;»

Αν, λοιπόν, αδελφοί και πατέρες, συμφωνείτε με όλα όσα είπαμε πιο πάνω, και προσφέρετε στον άγιο Θεό τις προσευχές, εγώ σας πληροφορώ πως θα πλουτίσετε τις ψυχές σας με πίστη ακλόνητη, με βέβαιη ελπίδα, με αγάπη ανόθευτη, με συγχώρεση των αμαρτημάτων, και θα έχετε την απαλλαγή των ορατών και των

αοράτων κακών, την απόλαυση των αιτημάτων σας, τη λύτρωση από τους πειρασμούς των δαιμόνων και την επικοινωνία και ένωση με τον Θεό και τους Αγγέλους του· επειδή, κατά τον χαριτώνυμο και χρυσόστομο κήρυκα της προσευχής: «όταν αληθινά συνομιλούμε στην προσευχή με τον Θεό, τότε γινόμαστε ένα με τους Αγγέλους» (Λόγος Περί Προσευχής). Και μ’ ένα λόγο, θέλω να σας πω, ότι με τις θείες τούτες προσευχές θ’ απολαύσετε ένα σωρό αγαθά, μια απέραντη θάλασσα από θησαυρούς, πλήθος από καλά, ολόκληρη θημωνιά από αρετές, ατελείωτη σειρά χαρισμάτων και ώριμους καρπούς πνευματικής ωφελείας.

Πηγή: xristianos.gr